

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13Csp/230/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119216106
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8119216106.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcov: 1. S. H., J.. X.X.XXXX, G. XXX XX U. XX, M. X. I. H., J.. X.XX.XXXX, G. XXX XX U. XX, zastúpených JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpenému spoločnosťou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., advokátska kancelária, Kýčerského 7, 811 05 Bratislava, o primerané finančné zadosťučinenie vo výške 13.598,51 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 50,- Eur a žalobcovi v 2. rade sumu 50,- Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobca v 1. rade a žalobca v 2. rade m a j ú n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vychádzajúc z prisúdenej sumy s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu 24.10.2019 sa žalobcovia domáhali, aby súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť im primerané finančné zadosťučinenie vo výške 13.598,51 Eur a náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnili tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp/92/2017 boli ako žalovaní v postavení spotrebiteľov, kde terajší žalovaný si v pôvodnom konaní uplatňoval nárok na zaplatenie sumy 20.674,07 Eur s príslušenstvom. Súd žalobe v časti 7.075,56 Eur s príslušenstvom vyhovel a vo zvyšnej časti o sumu 13.598,51 Eur žalobu zamietol rozsudkom z 31.12.2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9Co/4/2019 zo dňa 21.5.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť v ods. I dňa 24.1.2019 a vo zvyšku 6.6.2019. Žalobca ďalej všeobecne (bez komentára) citoval časť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom súd uviedol, že:

„4. Dňa 6.10.2008 uzavrel žalobca ako banka so žalovaným v 1. rade ako dlžníkom a žalovanou v 2. rade ako spoludlžníkom zmluvu o poskytnutí úveru „hypopôžička“ č. Ú.-XX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 500 000 Sk, t. j. 16 596,96 Eur, ktorý mal byť splácaný v splátkach vo výške 4 580 Sk, t. j. 152,03 Eur, prvá splátka 20.11.2008, počet splátok 240, posledná splátka 20.10.2028, úroková sadzba fixovaná na 5 rokov, výška úrokovej sadzby 8,80 % ročne, splácanie úveru na úverový účet, účel úveru - bezúčelový, zabezpečenie úveru - záložné právo k nehnuteľnosti. V časti B úveru bolo uvedené, že suma 13 200 Sk (438,16 Eur) bude prevedená na účet Consumer Finance Holding, a.s. za účelom úhrady výdavkov súvisiacich s poskytnutím úveru vynaložených na tento účel. Celková výška úveru 513 200 Sk (17 035,12 Eur), priemerná hodnota RPMN 8,61 %.

16. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania zo skutkových zistení aplikujúc platné právne normy dospel súd k záveru, že žaloba je dôvodná len čiastočne. Je nepochybné, že žalobca a žalovaní uzavreli úverovú zmluvu o poskytnutí úveru „hypopôžičku“ č. Ú.-XX, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý bezúčelový úver. Súd mal za preukázané, že zmluva uzavretá medzi sporovými stranami je zmluvou spotrebiteľskou, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom s poukázaním na formulárový charakter zmluvy a postavenie zmluvných subjektov. Zmluvné podmienky sú vopred pripravené bez možnosti modifikácie spotrebiteľom. Súd posúdil predmetnú zmluvu v súlade s právnou úpravou platnou v čase uzavretia zmluvy zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Kontrolou obsahových náležitostí zmluvy dospel súd k záveru, že je potrebné dať za pravdu žalovanej strane.

Žalovaná strana namietala, že zmluva dôsledne nerešpektuje zákon, keď neobsahuje zákonom vyžadované obligatórne náležitosti, konkrétne v súlade s ust. § 4 ods. 2 písm. d/ adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Z predloženej zmluvy táto náležitosť nevyplýva. Pokiaľ strana žalobcu namieta, že adresa sa nachádza v obchodných podmienkach žalobcu, je potrebné uviesť, že tým si žalobca zákonnú povinnosť nesplnil. Zákon striktno vyžaduje uvedenie adresy na podanie sťažnosti v zmluve. Obchodné podmienky nie sú zmluvnými stranami podpísané, sú písané veľmi malým, ťažko čitateľným písmom. Pokiaľ strana žalobcu argumentuje, že zo zmluvy priamo vyplýva, že žalovaní sa oboznámili s obchodnými podmienkami. Tu je potrebné uviesť, že jedná sa o predtlačný text formulárovej zmluvy, čo nepreukazuje tvrdenie žalobcu o oboznámení sa s obchodnými podmienkami žalovanými. Súd preto akceptuje námietku žalovanej strany, že v zmluve absentuje údaj podľa ust. § 4 ods. 2 písm. d/ ZoSÚ. K namietanému nedostatku o nekorektnom údaji RPMN súd taktiež akceptuje túto námietku, nakoľko výpočet RPMN predložený stranou žalobcu rozhodne nekorešponduje s tým, ktorý je uvedený v zmluve.

Výpočet RPMN v zmluve je 9,65 %, výpočet RPMN podľa žalobcu predložený v priebehu súdneho konania je 9,26 %, čo samo o sebe dáva za pravdu žalovanej strane, že údaj o RPMN nie je uvedený korektno. Súd dáva za pravdu žalovanej strane aj v tvrdení, že do RPMN mala byť zahrnutá aj suma vo výške 13 200 Sk, t. j. 438,16 Eur ako čiastka B úveru, nakoľko táto predstavuje náklad dlžníka v súvislosti s poskytnutým úverom. RPMN je pre spotrebiteľa najdôležitejší ukazovateľ ceny úveru, ktorú musí dlžník zaplatiť za požičanú sumu. RPMN obsahuje okrem samotného ročného úroku aj tzv. úrok z úrokov a ďalšie poplatky, ktoré musí klient zaplatiť za požičanie peňazí. Nepochybne tam platia aj poplatky, a to či už jednorazové ako poplatok za poskytnutie úveru, za sprostredkovanie, administratívny poplatok, ako aj poplatky pravidelné. Pokiaľ je súd názoru, že aj sporný poplatok podľa čiastky B úveru mal byť zahrnutý pri výpočte RPMN, uvedené len potvrdzuje námietku žalovanej strany, že údaj o RPMN nie je uvedený korektno. Už uvedené nedostatky sú spôsobilé privodiť zákonnú sankciu podľa ust. § 4 ods. 3, podľa ktorého pokiaľ zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/ a l/, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ďalšími námietkami sa súd nezaoberal, nakoľko aj uvedené boli spôsobilé posúdiť poskytnutý úver ako bezúročný a bez poplatkov, čo má za následok, že žaloba bola dôvodná len čiastočne. Súd sa stotožnil s námietkami žalovanej strany tak, ako ich definoval vo svojom rozhodnutí a žalobe vyhovel len v časti neuhradeného rozdielu medzi poskytnutou istinou úveru a žalovanými uhradenou sumou, ktorá podľa žalovaných predstavuje 7 075,56 Eur (žalobca poskytol žalovaným úver vo výške 16 596,96 Eur a žalovaní uhradili 9 521,40 Eur). Sumy uvádzané žalovanou stranou žalobca nerozporoval.

Súd tak zaviazal žalovaných na úhradu sumy 7 075,56 Eur spoločne a nerozdielne a dlh im povolil uhradiť v splátkach vo výške 100 Eur mesačne splatných k 28. dňu v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku pod následkom straty výhody splátok do vyrovnania dlhu.“

Žalobcovia následne v žalobe citovali ust. § 3 ods. 5 a § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a ďalej uviedli už len to, že ako spotrebiteľia si uplatňujú satisfakciu za porušenie ich spotrebiteľských práv s tým, že svoje práva museli brániť v pôvodnom konaní. Dodali, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy, zároveň má mať aj funkciu relutárnu, a uzavreli, že keďže sú spotrebiteľmi, ktorí úspešne uplatnili porušenie svojich práv na súde a bola tým splnená hypotéza citovanej právnej normy, finančné zadosťučinenie požadujú vo výške 13.598,51 Eur. Úver im bol poskytnutý vo výške 16.596,96 Eur, žalovanému do podania žaloby zaplatili 9.521,40 Eur, súd konštatoval, že ide o úver bezúročný a bez poplatkov, a vzhľadom na to, že žalovaný od nich požadoval sumu 20.674,07 Eur a jeho pohľadávka bola dôvodná len do výšky 7.075,56 Eur, žalovaný sa chcel obohatiť o sumu 13.598,51 Eur. Žiadne ďalšie skutkové tvrdenia na odôvodnenie uplatneného nároku (najmä jeho výšky) žalobcovia (zastúpení advokátom - viď aj § 291 ods. 3 CSP) v žalobe neuviedli.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe namietal, že žalobcovia v stroho zdôvodnenej žalobe žiadnym spôsobom bližšie nevysvetľujú aké ich spotrebiteľské práva mali byť porušené, a akým spôsobom dospeli k výške nimi žiadanej peňažnej satisfakcie v sume prevyšujúcej 13 tisíc Eur, ktorá dokonca podstatne prevyšujú v mnohých súdnych konaniach bežne judikovanú výšku náhrady imateriálnej ujmy spôsobenej neoprávnenými zásahom do práv na ochranu osobnosti, ako aj výšku priznanú sťažovateľom Ústavným súdom SR či Európskym súdom pre ľudské práva pri porušení ich základných práv.

Ďalej namietal, že v dôsledku procesného úspechu žalobcov v pôvodnom konaní došlo k nastoleniu rovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán, že požiadavku žalobcov nepovažuje za opodstatnenú a primeranú, a že ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nemožno vykladať spôsobom garantujúcim automatický, duplicitný nárok spotrebiteľa za akýkoľvek úspech v spotrebiteľskom spore.

Žalobu navrhol zamietnuť.

4. Žalobcovia zastúpení advokátom sa následne k doručenému vyjadreniu žalovaného písomne nevyjadrili, hoci ich na to súd pri príprave pojednávania uznesením podľa § 167 ods. 3 CSP vyzval s tým, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť (viď aj § 291 ods. 3 CSP).

5. Na prejednanie veci bolo nariadené pojednávanie, na ktoré sa strana žalovaného neustanovila, svoju neúčast' však ospravednila, a preto súd vec prejednal v jej neprítomnosti, a prihliadol pritom na obsah spisu a vykonané dôkazy, avšak len v rozsahu včasných a konkrétnych skutkových tvrdení strán sporu. Strana žalobcov pritom na pojednávaní aj tak uviedla už iba to, že primerané finančné zadosťučinenie by malo pôsobiť tiež odradzujúco na dodávateľov, pretože ich nečestné praktiky častokrát v mnohých prípadoch spôsobili stratu strechy nad hlavou, no na doplňujúcu otázku súdu na základe ktorých konkrétnych nekalých praktík boli uplatnené práva v pôvodnom konaní strana žalobcov uviedla, že výpočet RPMN v zmluve bol uvedený v nesprávnej výške, a napriek tomu si dodávateľ uplatnil v pôvodnom konaní aj nárok, na ktorý právo nemal s poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru s tým, že pokiaľ by nebola žalobcom (vtedy žalovaným) poskytnutá súdna ochrana, nie je zrejmé ako by dopadli, resp. aký by bol ich ďalší osud.

6. Podľa Čl. 3 ods. 2 CSP výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

7. Podľa Čl. 5 CSP zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

8. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

9. Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

10. Podľa § 215 ods. 1 a 2 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

11. „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie.“ (in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 670. + ďalej podrobnejšie viď aj bod 31.-33. tohto odôvodnenia).

12. Súd sa vo veci oboznámil so žalobou, vykonal dokazovanie označenými dôkazmi (§ 132 ods. 1 CSP), ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený (§204 CSP), ako aj oboznámením výpisov zo súdneho registra, a na základe zhodných (resp. nespochybných) tvrdení rozhodujúcich skutočností (§ 132 ods. 1 a § 186 ods. 2 CSP) a vykonaných dôkazov zistil tento skutkový stav:

13. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp/92/2017 si podľa predloženého rozsudku terajší žalovaný (vtedy ako žalobca) uplatnil voči žalobcom (vtedy ako žalovaným) nárok na zaplatenie sumy 20.674,07 Eur s príslušenstvom, ktorý podľa rozsudku odvodzoval od zmluvy na poskytnutie úveru „hypopôžička“ č. Ú.-XX uzavretej dňa 6.10.2008, na základe ktorej boli žalovanému v 1. rade poskytnuté peňažné prostriedky v celkovej výške 513.200,- Sk, t.j. 17.035,13 Eur s tým, že žalovaní (teraz žalobcovia) sa zaviazali splácať úver mesačnými anuitnými splátkami (spolu s úrokmi) vo výške 4 580 Sk, t. j. 152,03 Eur v počte splátok 240. Dátum poslednej splátky bol určený na 20.10.2028, celkové náklady úveru boli vo výške 36 486,76 Eur, žalovaní si povinnosť splácať záväzok riadne a včas nespĺnili, preto žalobca rozhodol o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru dňa 6.4.2014, no k úhrade celého dlhu nedošlo. Nárok žalobcu predstavovala nesplatená istina 15 977,59 Eur a príslušenstvo ku dňu 30.3.2017 predstavujúce úroky vo výške 3 995,96 Eur a splatné pokuty vo výške 700,52 Eur s celkovou výškou dlhu 20 674,07 Eur. Súd v uvedenej veci rozhodol rozsudkom č.k. 15Csp/92/2017-111 zo dňa 31.12.2018 tak, že žalobe vyhovej v časti o zaplatenie sumy 7.075,56 Eur, ktorú žalovaným (teraz žalobcom) povolil splatiť v splátkach vo výške 100,- Eur mesačne, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a súčasne rozhodol o povinnosti žalobcu nahradiť žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne trovy konania v rozsahu 32%.

14. Z odôvodnenia predmetného rozsudku pritom vyplýva, že v uvedenom konaní (ďalej aj len „v pôvodnom konaní“) žalovaní (terajší žalobcovia) so žalobou nesúhlasili a aktívne sa bránili keď namietali, že so žalobou v prevažnej časti nad sumu 7.075,56 Eur nesúhlasia, nakoľko úver považujú za bezúročný a bez poplatkov kvôli absencii povinných náležitostí. Podľa predloženého rozsudku v uvedenom (pôvodnom) konaní súd následne vychádzal z toho, že (bod 16. odôvodnenia) zmluva uzavretá medzi sporovými stranami bola zmluvou spotrebiteľskou a akceptoval námietky žalovaných o tom, že zmluva dôsledne nerešpektovala zákon, keď neobsahovala zákonom vyžadované obligatórne náležitosti, a to adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť podľa ust. § 4 ods. 2 písm. d) Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a údaj o RPMN nebol uvedený korektne s tým, že uvedené nedostatky sú spôsobilé privodiť zákonnú sankciu podľa ust. § 4 ods. 3, podľa ktorého pokiaľ zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/ a l/, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, na náklade čoho rozhodol o povinnosti žalovaných zaplatiť iba rozdiel medzi výškou úveru 16.596,96 Eur a ich úhradami vo výške 9.521,40 Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

15. Z lustrácie súdneho registra (za účelom vylúčenia procesnej prekážky litispendencie resp. res iudicata) pritom ešte vyšlo najavo (§ 191 ods. 1 CSP), že žalobcovia boli, resp. ste stále súdu na tomto súde účastníkmi viac ako 30 samostatných konaní, a svoje nároky voči dodávateľom uplatňovali, resp. prípadne ešte stále uplatňujú, vo viacerých samostatných súdnych konaniach (vrátane najmenej 4 rôznych nárokov na primerané finančné zadostučinenie). Žiadne ďalšie podstatné okolnosti súvisiace s úspešným uplatnením práv žalobcu voči žalovanému v uvedenom pôvodnom súdnom konaní pritom ale už stranami uvedené neboli a ani z predložených dôkazov nevyplynuli (súd nezistil).

16. V súvislosti s eventuálnymi úvahami o ďalšom zisťovaní skutkového stavu nad rámec stranami dodaných skutkových tvrdení na vyšetrovacom princípe (v rozpore so zásadou prejednávajúcej), pre občasné zlé skúsenosti s právnym povedomím niektorých účastníkov súdnych konaní, súd už len pre úplnosť pripomína, že v konaní je viazaný žalobným návrhom a obranou, vrátane včas (v nich) uvedených tvrdení rozhodujúcich skutočností, ktoré ich vymedzujú, a dôkazov označených na ich preukázanie, a preto iný skutkový stav resp. iné konkrétne okolnosti a skutočnosti (vrátane ich kvantifikácie), než tie ktoré strany konania vymedzili včas (§ 153 a 154 CSP) uplatnenými prostriedkami procesného útoku a obrany, teda také ktoré žiadna zo strán určite a nezrozumiteľne netvrdila, a vo vzťahu ku ktorým žiadne konkrétne dôkazy nenavrhol, predmetom konania a posudzovania (a teda ani zisťovania a dokazovania) neboli a ani byť nemohli (§ 216 ods. 1 CSP a § 185 ods. 2 CSP). To samozrejme platí aj na prípadné ďalšie neprípustne oneskorené dodatočné dopĺňanie ďalších podstatných skutočností, resp. skutkových tvrdení (§ 153 ods. 1 v spojení s § 149 CSP), ktoré by v zmysle ust. § 140 ods. 2 CSP bolo zmenou žaloby, možnou len so súhlasom súdu a spravidla len vtedy,

ak by sa tým doterajšie výsledky konania (§ 143 ods. 2 CSP) podstatne nezmenili (v odvolacom konaní dokonca absolútne neprípustnou, keďže podľa § 371 CSP meniť žalobu - ktorou je v zmysle ust. § 140 ods. 2 CSP i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe - v odvolacom konaní nemožno), a ani iné novoty (doposiaľ neuplatnené prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, okrem niektorých výnimiek), v odvolacom konaní prípustné nie sú (§ 366 CSP).

17. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru, dohľadu a kontroly (ďalej len „orgán dozoru“) a obci pri porušení zákonom priznaných práv spotrebiteľa.

18. Podľa § 3 ods. 5 veta prvá a tretia zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

19. V danom prípade si žalobcovia uplatnili voči žalovanému právo na primerané finančné zadosťučinenie za to, že svoje práva museli brániť v pôvodnom konaní (v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 15Csp/92/2017).

20. Ako vyplýva z citovaného ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, tento nárok na primerané finančné zadosťučinenie pritom nevzniká spotrebiteľovi (ako dôsledok) za samotné primárne porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi (spotrebiteľského práva), ale až (a len vtedy), keď (spotrebiteľ) na súde úspešne uplatní porušenie tohto práva alebo povinnosti (v súdnom konaní, v ktorom súd vyhodnocuje, resp. by mal vyhodnocovať, aj všetky podmienky takéhoto konania, vrátane jeho významu).

Primerané finančné zadosťučinenie podľa tohto ustanovenia tak nie je sankciou za primárne porušenie práva alebo povinnosti, ale len peňažnou satisfakciou či odmenou patriacou spotrebiteľovi za to, že porušenie práva alebo povinnosti musel uplatniť resp. úspešne uplatnil (dokonca až) v súdnom konaní. Z hľadiska sankčného ho tak možno vnímať nanajvýš len ako dodatočný postih zodpovednej osoby za súdny spor, resp. za to, že mu nezabránila.

21. V tejto súvislosti je totiž potrebné si uvedomiť, že sankcie resp. dôsledky za (samotné) primárne porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi nastávajú automaticky a vyplývajú priamo absolútne (objektívne) z noriem objektívneho práva (zo zákonov), ktoré ich porušenie sankcionujú (napr. neplatnosťou právnych úkonov, nemožnosťou predčasného zosplatnenia úveru, fikciou o bezúročnosti a bez poplatkovosti spotrebiteľského úveru, a za určitých okolností aj z toho vyplývajúcim právom na vydanie bezdôvodného obohatenia, či neplatnosťou neprijateľných zmluvných podmienok, a pod.).

22. Nárok spotrebiteľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa teda (na rozdiel od obdobne označených inštitútov napr. pri diskriminácii či odškodnení za nejakú nemajetkovú ujmu) nevzniká už vtedy (preto), že bolo primárne porušené právo alebo povinnosť ustanovené týmto zákonom a osobitnými predpismi, ale až (a len) vtedy, keď spotrebiteľ toto porušenie voči zodpovednej osobe úspešne uplatnil na súde. Z uvedeného by teda malo byť zrejmé, že toto primerané finančné zadosťučinenie nemá mať povahu sankcie za primárne porušenie spotrebiteľského práva, keďže nie je konštruované za jeho primárne porušenie (nárok naň nevzniká za prvotné porušenie práva alebo povinnosti zodpovednou osobou), ale len, tak ako to výslovne vyplýva aj z jeho označenia, povahu zadosťučinenia (odmeny) za aktivitu spotrebiteľa a jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní.

Keďže tento nárok pritom vzniká až dodatočne po prvotnom porušení, a to výlučne v závislosti od následnej aktivity spotrebiteľa (či porušenie práva alebo povinnosti uplatní na súde), napr. zrejme najmä ak zodpovedná osoba nevyhoví jeho (oprávnenej) „reklamácií“, resp. požiadavke, alebo vyvíja aktivity, pre ktoré spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti na súde, preto aj pri určení jeho primeranej výšky by sa tak malo zohľadňovať zjavne najmä (už len) okolnosti po primárnom porušení a následné

konanie zodpovednej osoby a jej dodatočný postoj a reakcia k záujmom spotrebiteľa, a teda či sa následne v súvislosti s tým chovala tak, aby k súdnemu sporu ďalej prípadne už ani vôbec nemuselo dôjsť (a spotrebiteľ nemusel svoje práva uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní). Spotrebiteľ tak teda v tomto nemá právo na vymáhanie a inkasovanie akejkoľvek sankcie za primárne porušenie práva, ale len na primerané finančné zadosťučinenie za následné úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní.

23. „Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, jazykovo-gramatického výkladu predmetnej právnej normy a toho, že ak nie sú závažné dôvody pre to, aby bol slovnému textu daný iný význam, má sa výrazom použitým v právnej norme prísúdiť taký význam, aký má v zmysle právneho jazyka, je potrebné konštatovať, že úspešným uplatnením práva spotrebiteľa je daný základ pre priznanie finančného zadosťučinenia.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/49/2020 z 25.3.2021).

24. „Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje.“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019).

25. Uplatnením práva pritom podľa prevažujúcej súdnej praxe nemožno rozumieť vždy (výlučne) iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale výnimočne je takým aj účinná obrana (aktivita) spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30.11.2017 sp.zn. 20Co/192/2016, a obdobne uznesenie Krajského súdu v Prešove z 10.4.2018 sp.zn. 17Co/17/2018).

26. V prejednávanej veci je z obsahu žalobcami predloženého rozsudku zrejmé, že žalobcovia sa ako spotrebiteľia v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 15Csp/92/2017 úspešne bránili proti nároku uplatnenému na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá nemala všetky náležitosti vyžadované ust. § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z., na základe ktorej tak od nich žalovaný (vtedy žalobca) neoprávnene požadoval zaplatenie peňažných prostriedkov nad poskytnutú istinu (keď súd žalobu voči nim preto, aj na základe ich obrany, v tejto časti zamietol). Tým bolo pritom (právooplatne) vymedzené ich úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ako spotrebiteľov v uvedenom súdnom konaní, ktoré aktuálny procesný súd nie je oprávnený preskúmať. Neobstojí pritom ani prípadná námietka žalovaného, že uvedené porušenie nebolo konštatované priamo vo výroku rozsudku, nakoľko rozhodnutie súdu predstavuje jeden celok, a z jeho odôvodnenia jednoznačne vyplýva, že žaloba, ktorou si žalovaný (vtedajší žalobca) uplatnil svoje nároky voči terajším žalobcom, ktorý boli spotrebiteľmi, bola aj na základe aktivity spotrebiteľov pre porušenie vyššie uvedeného spotrebiteľského práva (ktoré zahŕňa nepochybne všetky všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré môžu slúžiť aj na ochranu spotrebiteľa), v podstatnej časti zamietnutá práve z dôvodov aktivity spotrebiteľa a jeho úspešného uplatnenia porušenia vyššie uvedeného práva alebo povinnosti ustanovenej zák. č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi. Právny základ ich nároku na finančné zadosťučinenie za to podľa § 3 ods. 5 cit. zákona tak bol daný, a zostávalo určiť už len jeho (primeranú) výšku.

27. Ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa „pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019). Vzhľadom na základ tohto nároku by pritom malo byť zrejmé, že keďže má ísť o primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa za jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde, mali by to teda byť všetky okolnosti súvisiace najmä bezprostredne s týmto uplatnením (a jeho dôvodmi).

28. „Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na

kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020).

29. „Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, keďže dôsledkom zaplatenia zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Táto sankčná stránka u finančného zadosťučinenia má však len vedľajší dôsledok, nakoľko na účely represie slúžia iné odvetvia práva, administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť. Ako uviedol Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 30Cdo/3936/2010 z 15.12.2011, t.j. v čase zhody medzi českou a slovenskou civilnou úpravou v Občianskom zákonníku, inštitút tzv. punitive alebo exemplary damages nekompenzačného odškodnenia exemplárnej alebo represívnej povahy nemá v českom práve oporu.“ (uznesenie KS v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/29/2020 z 30.7.2020).

30. Procesný súd k tomu poukazuje tiež na skutočnú funkciu civilného sporového konania v spravodlivom súdnom konaní, v ktorom sa má ochrana poskytovať primeraným spôsobom. „Jeho účelom je poskytovať ochrany porušeným alebo ohrozeným skutočným subjektívnym hmotným právum a právom chráneným zájmom. V súlade s týmto vymenovaním účelu civilného procesu nejsou situace, na něž Ústavní soud již v minulosti upozorňoval, kdy se civilní řízení vede nikoliv kvůli věci samé, ale kvůli částce, která může být přiznána na náhradě nákladů řízení [nález ze dne 14. 9. 2011 sp. zn. I. ÚS 3698/10 (N 160/62 SbNU 395)]. Nelze připustit, aby civilní soudní řízení bylo odtrženo od jeho skutečného společenského poslání a aby se místo poskytování ochrany stalo výlučně nástrojem sloužícím k vytváření snadného a nijak neodůvodněného zisku na úkor protistrany. I pro náklady řízení tedy platí obecná myšlenka, kterou zdejší soud vyslovil již v nálezu ze dne 20. 6. 2011 sp. zn. I. ÚS 329/08 (N 118/61 SbNU 717): "Jednotlivé instituty občanského soudního řádu a jiných procesních předpisů je proto nutno upravit a úpravu interpretovat a aplikovat tak, aby - při zachování ostatních základních principů a východisek civilního procesu - odpovídaly takto vymezené ochranné funkci civilního práva procesního." Nebude-li civilní proces ochrannou funkcí plnit, ztrácí tím jeho existence jakékoli společenské opodstatnění. ... (32.) Ústavní soud považuje rovněž za důležité vyjádřit se k námitce (stěžovatelky) vytykající soudům podporu porušování práva v bagatelních věcech bez jakýchkoliv citelnějších následků. K tomu je nutno v první řadě zdůraznit, že v každém řízení - tedy i v řízeních bagatelní povahy - musí být zaručeno právo na spravedlivý proces všem účastníkům. Ani procesní straně, která je z hmotněprávního hlediska v právu, nelze proto tolerovat, zneužívá-li své subjektivní procesní právo, nadto k újmě protistrany. Nelze souhlasit ani s poukazem stěžovatelky na absenci "citelnějších následků". Jedním z ústavních principů, na nichž je každý právní stát vybudován, je princip právní jistoty. Tento princip má řadu rozmanitých aspektů; pro oblast sankcionování protiprávního jednání z něj vyplývá, že každý, kdo se takového jednání dopustil, se může spoléhat na to, že takové jednání bude postiženo sankcí, ovšem sankcí, kterou zákon za toto protiprávní jednání předpokládá, a nikoliv sankcí zákonem nepředvídanou (viz Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 205). Nestačí ovšem, že sankci předpokládá zákon; sankce totiž musí být přiměřená protiprávnímu jednání, které jí má být postiženo. Neúměrné zvyšování sankcí četnost protiprávního jednání nejen nesnižuje, ale naopak s sebou může nést další negativní důsledky (Op. cit., s. 36-37)" (z nálezu Ústavního soudu ČR z 25.7.2012 sp. zn. I.ÚS 988/12, v ktorom bol členom senátu prof. Holländer).

31. Pokiaľ pritom ide o všetky okolnosti daného prípadu, ktoré by mal súd zohľadňovať pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia, súd pripomína, že v návrhovom konaní je výlučne na žalobcovi a jeho zodpovednosti čoho (akého práva) a na základe akých skutočností sa v súdnom konaní domáha. V zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 CSP musí žalobca v žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť), a uviesť žalobný návrh. Žalobným návrhom je súd viazaný. Žalobca teda procesne zodpovedá za to čo a prečo žaluje, a za výber a formuláciu procesných prostriedkov. Je preto zásadne vecou toho, kto navrhuje začatie konania, aby žalobu prispôbil po stránke formulačnej a obsahovej § 132 ods. 1 CSP. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich

skutočností nemožno nahraďiť odkazom na označené dôkazy. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

32. V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj nárok odôvodňuje, a skutkovým základom opísaným v žalobe v spojení so žalobným petitom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú (všetky) údaje, ktoré sú celkovo nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, a ktoré, ak budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť (porovnaj tiež napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. januára 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, in Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, nakladateľstvo C.H.Beck, zväzok 13, publ. pod označením C 962).

33. Uvedené závery pritom vyplývajú aj z komentovanej odbornej literatúry, podľa ktorej „základnú procesnú povinnosť sporových strán predstavuje povinnosť substancovať všetky podstatné a rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzujú svoju procesnú taktiku (útok alebo obranu). V sociálnej koncepcii civilného procesu sa povinnosť tvrdenia prejavuje ako povinnosť pravdivo a úplne opísať všetky rozhodujúce skutkové okolnosti prípadu. Nedodržanie tejto povinnosti vedie k neuneseniu bremena tvrdenia v civilnom spore. Následkom je tak opätovne strata sporu pre neunesenie konkrétneho procesného bremena. Ak teda súd procesnú stranu „pristihne“ pri porušení povinnosti tvrdenia, je v rámci tzv. materiálneho vedenia sporu oprávnený a povinný k tejto skutočnosti prihliadnúť a vyhodnotiť ju v komplexe s inými procesnými povinnosťami a bremenami pri rozhodovaní sporu. ... Súd teda in concreto prihliadne i na nedodržanie procesnej povinnosti relevantne substancovať rozhodujúce skutkové tvrdenia (t.j. substancovať ich pravdivo a úplne)“ (in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 50). „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie. ... žalovanému musí byť umožnené vyjadriť sa k všetkým tvrdeným skutočnostiam a vykonaným dôkazom. Toto svoje právo nemôže žalovaný efektívne realizovať v prípade neurčitého skutkového tvrdenia, ktoré samo o sebe vylučuje vysvetlenie alebo relevantnú reakciu, pri zachovaní náležitej miery vecnosti a zrozumiteľnosti. Pokiaľ samotná žaloba nevykazuje vady, pre ktoré by ju súd odmietol v zmysle § 129 ods. 3 CSP, nie je osobitne procesne sankcionované to, že žalobca nedostatočne substancoval svoje skutkové tvrdenia, resp. že sú jeho skutkové tvrdenia neúplné alebo neurčité. Tieto okolnosti sa však prejavujú v ďalšom procesnom postupe súdu (napr. nevykonanie dôkazu, neúplne zistený skutkový stav a pod.) a v jeho konečnom rozhodnutí (zamietnutie žaloby, prípadne zastavenie konania), za čo nesie plnú zodpovednosť procesne neaktívny žalobca. V záujme jeho vlastného procesného úspechu vyžaduje sporové konanie od žalobcu adekvátnu mieru vigilancie a diligencie, teda bdelosti a dôslednosti“ (in: tamtiež, s. 670). „Primárne by všetky relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu mali byť uvedené v žalobe a relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalovaného v jeho vyjadrení k žalobe, resp. v replike a duplike (pozri § 167 a komentár k nemu). Súd môže dať stranám možnosť riadne splniť povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť aj dodatočne, tento postup je však na úvahe súdu ... Kruciálny rozdiel medzi sporom a mimosporom spočíva v tom, že zatiaľ čo v mimospore je zistenie všetkých podstatných skutočností povinnosťou súdu, a to dokonca bez ohľadu na (ne)aktivitu účastníkov konania (vyšetrovací princíp) a rozhodnutie vo veci samej možno vydať až vtedy, keď budú všetky relevantné skutočnosti zistené (princíp materiálnej pravdy), v klasickom spore (na tomto mieste odhliadneme od odlišností sporov s ochranou slabšej strany) je uvedenie a preukázanie relevantných skutočností povinnosťou a zodpovednosťou sporových strán za minimálnej procesnej aktivity súdu a vec je „zrelá“ na meritórne rozhodnutie nie až vtedy, keď boli všetky relevantné skutočnosti preukázané, ale už v momente, keď niektorá zo sporových strán prestala (resp. premeškala príležitosť) „posúvať“ spor k ďalším skutkovým zisteniam.“ Pokiaľ ide o rozsah skutkového základu meritórneho rozhodnutia v sporovom procese táto literatúra ďalej tiež uvádza, že „v klasickom sporovom konaní súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov (pozri aj ďalší výklad), ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu teda nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“, či „materiálnej“ pravdy, ale zisťovať skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje - uzavrie proces skutkového základu pre meritórne rozhodnutie a vec rozhodne“ (tamtiež, s. 796).

34. V danom prípade pritom žalobcovia svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnili len svojou úspešnosťou v konaní vedenom na základe žaloby o zaplatenie sumy 20.674,07 Eur voči nim a tým, že si uplatňujú satisfakciu za porušenie ich spotrebiteľských práv, keď svoje práva museli brániť v súdnom konaní. Žiadne okolnosti, ktoré by bližšie odôvodňovali nimi uplatnenú výšku zadosťučinenia, však neuviedli. Žalobcovia neuviedli žiadne bližšie okolnosti predchádzajúce ich obrane na súde, a ani osobitné dôvody, zohľadňujúce napr. ich neúspešnú reklamáciu alebo predsúdne upozornenie na porušenie práva, ktoré by osobitne zvýrazňovali ich obranu v súdnom konaní (že žalovaný, v pôvodnom konaní žalobca, pred súdnym konaním nedbal na ich výhrady), a ani či konanie žalovaného a jeho následné neoprávnené uplatnenie práva na zaplatenie sumy 20.674,07 Eur nad sumu 7.075,56 Eur na súde viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v ich súkromnom a spoločenskom živote. „Takými to negatívnymi dôsledkami resp. nepriaznivými okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž a pod.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020). Zvýšená odmeňujúca funkcia zadosťučinenia pre spotrebiteľa (za to, že sa pustil do sporu so žalovaným) by mohla vystupovať do popredia napr. najmä vtedy, ak by žalobca tvrdil, že zodpovedná osoba pred podaním žaloby odmietla akceptovať jeho (oprávnené) výhrady (prípadne reklamáciu), spoliehajúc sa možno na to (bez hrozby osobitného negatívneho následku), že spotrebiteľ pre obťaženie nebude uplatňovať alebo brániť svoje práva na súde (skúsime, či nám to „neprejde“), a ak jej to (zodpovednej osobe) aj neprejde, nebude to mať pre ňu citeľnejšie následky (lebo od spotrebiteľa len nič nevymôže). Táto stránka je však pri nedostatku tvrdení o predchádzajúcich výhradách spotrebiteľa adresovaných veriteľovi (zodpovednej osobe) oslabená.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené závery a všetky súdu známe okolnosti tohto prípadu, podľa ktorých žalobcovia netvrdili, že by veriteľa (zodpovednú osobu) pred pôvodným konaním upozornili na vytýkané nedostatky (porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi), so súdnym konaním majú skúsenosti (viacero súdnych konaní), k požiadavke zadosťučinenia neuviedli žiadne negatívne dôsledky porušenia práva zo strany dodávateľa v okolnostiach tohto prípadu na ich súkromný či spoločenský život, a ani to, že by od žalovaného ešte pred podaním svojej žaloby niečo neúspešne žiadali alebo reklamovali, pričom žaloba veriteľa bola v pôvodnom konaní predsa len aj čiastočne dôvodná (keďže mu v tom čase neuhradili ešte ani len istinu z poskytnutého úveru), mal súd za to, že žalobcovia (zastúpení advokátom) netvrdili a nepreukázali také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia v nimi požadovanej výške 13.598,51 Eur, ktorá sa obvykle skutočne priznáva len v prípadoch zodpovedajúcim veľmi ťažkým nemajetkovým újmam, za primeranú výšku zadosťučinenia tak považoval základnú sumu maximálne 50,- Eur pre každého zo žalobcov tak, ako ju v obdobných prípadoch priznáva aj Krajský súd v Prešove (napr. v rozsudku sp. zn. 9CoCsp/49/2020, 17CoCsp/32/2020), a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

36. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade bol formálny základ nároku daný a výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu, a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobcovia boli v spore úspešní a z toho dôvodu im súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania (ktorých výška však bude vychádzať len z výšky prisúdenej istiny), hoci súd zastáva názor, že žalobcom by náhrada trov konania spravodlivo (z dôvodov hodných osobitného zreteľa ani patriť nemusela.

37. V súvislosti s úvahami o náhrade trov konania totiž súd pripomína, že súčasná právna úprava nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP (o možnosti modifikácie náhrady trov konania podľa pomeru úspechu vo veci a ich priznaním v celom rozsahu v prípade, ak výška plnenia závisela od úvahy súdu), a čiastočný úspech vo veci sa tak v zmysle ust. § 255 ods. 2 CSP má spravidla vždy prejavovať pomerným rozdelením náhrady trov konania (podľa pomeru úspechu vo veci). Ak sa však má pritom aj napriek tomu na daný prípad z nejakého dôvodu aplikovať obdobná norma ako bola uvedená v minulom ustanovení § 142 ods. 3 OSP, súd poukazuje tiež na to, že v uvedenom ustanovení bola stanovená len možnosť, a nie pravidlo (povinnosť) súdu priznať účastníkovi (vždy) plnú náhradu trov konania (porovnaj slová: „Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ... ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu), pričom v danom prípade pre takýto postup nebol žiaden spravodlivý dôvod. V okolnostiach tohto prípadu totiž súd poukazuje na to, že žaloba žalobcov bola jednak úplne „formulárová“ /vid' § 257 CSP a primerane aj uznesenie NS SR, sp. zn. 6 MCdo 9/2013, podľa ktorého „trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach,

kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.“/, žalobcovia, zastúpený advokátom, boli úspešní len v malej časti, vo zvyšku boli ich nároky (na základe nimi uvedených tvrdení) uplatnené v celkom zjavne neprimeranej výške (zodpovedajúcej spravidla až významným nemajetkovým újmam) a výrazne procesne úspešnejší tak bol žalovaný. Navyše žalobcovia pred uplatnením tohto peňažného nároku na súde žalovaného na plnenie finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 563 OZ ani len nevyzvali, v dôsledku čoho tak žalovaný (ohľadom požiadavky zaplatiť žalobcom zadosťučinenie - vzhľadom na predchádzajúcu chýbajúcu výzvu na plnenie) svojim správaním pred podaním žaloby ani nedal dôvod na podanie žaloby (nebol v omeškani) a nemal reálnu možnosť spor odvrátiť (porovnaj aj bývalé ust. § 143 zák. č. 99/1963 Zb.), čo by nepochybne bolo možné hodnotiť ako tiež ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by žalobcovia trovy konania spojené s týmto konaním, s prihliadnutím na princíp všeobecnej spravodlivosti a rozumné usporiadanie procesných vzťahov strán sporu (článok 1, 2 CSP), patriť nemali.

38. Vzhľadom na v danom prípade pomerne nízku sumu náhrady trov konania a rozhodovaciu prax tunajšieho odvolacieho súdu, ktorý náhradu trov konania žalobcom aj v takých prípadoch priznáva, však súd napokon v záujme nepredlžovania tohto sporu žalobcom ich náhradu priznal tak, ako je to uvedené v bode 36. tohto odôvodnenia.

39. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.